

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 191. SZAM.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 26.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 80— K Félévre. . 220— K
Negyedévre 110— K Egész évre 440— K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohányüzletben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

A korona 1·52 $\frac{1}{2}$

Budapest, augusztus 25. A budapesti tőzsdén a valutapiac zárata a következő volt: Napoleon 12.30, angol font 54.50, dollár 390, francia frank 30.70, márká 465, lira 16.50, osztrák korona 37, rubel 36, lei 485, szokol 470, dinár 845, lengyel márká 16 és fél. Zárlich, augusztus 25. A devizák zárlatánál Budapest 152 és fél. Berlin 695.

Bánffy külügy-miniszter marad.

Budapest, augusztus 25. Politikai körök még mindig erősen foglalkoztatja az a tény, hogy Bánffy Miklós külügyminiszter állása a legutóbbi Lingauer Albin féle interpelláció óta erősen megrendült s ő maga sem érez sok kedvet a maradáshoz. A kormány álláspontja az, hogy ragaszkodik Bánffy külügyminiszterhez, egyrészt azért, mert szerinte nincs ok az elejtésére, másrészt pedig nagyon bajos az utódjának személyében megegyezni. A kereszténypárt szinte nyíltan állást foglalt Grätz G. külügyminiszter-sege mellett, de a kisczardapárt szabad királyválasztói nemcsak a kinevezését, de még a Grätz kombinációját is hadüzenetnek tekintik. A kisczardapárt nem tudja felejtetni, hogy Grätz nyíltan állást foglalt a legitimisták mellett.

Ellenzékbe megy a kereszténypárt?

A kereszténypárt már a legutóbbi értekezletén nem valami nagy bizalommal viseltetett a kormány iránt. Az intranzigensébb elemek, Rakovszky, sőt Andrassy nyíltan hangoztatja abbéli felfogását, hogy a kereszténypárt helyezkedjék a legitimizmus alapjára s a régi kereszténypárti képviselőkkel, mint Beniczky Ödön, Szmracsányi Györggyel menjenek ellenzékbe. Az ellenzék 50—60 tagot számlálna. A régi keresztényszociálisták szintén elégedetlenek a kormánnyal, amely szerintük nem elég demokratikus s a közigazgatási reform kérdését is halogatja, ugyancsak a tisztviselő- és munkáskérdést is.

KÖZGAZDASÁG

Uj árverés városi birtokokra. A városi tanács a Liget és Veremes-oldal birtokra, valamint a Papler, féle ohati birtok haszonbérletére, mivel törvényes időn belül szabályos utóajánlat érkezett be, új árverést tűzött ki.

A felszabadított területről üdvözlük Horthy Miklós kormányzót.

Pécs, augusztus 24. A szerbeknek igen kevés tanult vasutasuk van, amit különösen most éreznek, midőn Baranya kiürítése megindult. Az észéki vonalon kapkodás volt észlelhető. A szállítmányt vivő magyar mozdonyvezetőktől elvették a gépeket az Eszékre való befutás után és rájuk bízta, — hogy milyen úton menjenek haza.

Petricsevics szerb vonatfelügyelő, mikor egy vonatszerelvény érkezett be kísérő nélkül, egyszerűen lefogatta a Villányban tartózkodó magyar vasutasokat, akik csak nehezen tudtak megmenekülni.

A Pécs vidékéről elmenekült bányászok közül már 40 vizsztatért. Egyikük elmondta, — hogy az egyik határszéli állomáson dr. Doktor Sándor kommunista vezért a munkások megverték és csak az elősiető csendőrök mentették meg őt.

Budapest, augusztus 25. Budapest és Pécs között hetenként 3 gyorsvonat és naponként egy közvetlen személyvonat közlekedik. A gyorsvonat minden kedden, csütörtökön és szombaton Budapestről 13 óra 50 perckor, a közvetlen személyvonat

pedig vasárnap kivételével 22 órakor indul a Keleti pályaudvarról.

Budapest, augusztus 25. Azon a területen, amely három esztendei idegen elnyomatás után most felszabadult, és újra visszacsatoltatott Magyarországhoz, a lakosság mindenütt kitörő lelkesedéssel fogadja a magyar államhatalom funkcionáriusait és mély hódolattal adózik a magyar állam fejének: Horthy Miklós kormányzónak. Özönével kapja a Kormányzó a felszabadult területről Pécsről, Baranyából, Bácskából, valamint az ujszegedi háromszögből az üdvözlő sürgönyöket és feliratokat, amelyekből nagy erővel lángol ki a lángoló lelkesedés és a törhetetlen ragaszkodás. A Kormányzó minden üdvözlésre külön-külön választ és köszönetet mond azoknak, akik nagy örömben hozzáfordulnak most, hogy a súlyos és hosszú megpróbáltatás ideje alatt is hűvek maradtak a magyar hazához és nem feledkeztek meg a nemzet iránt való kötelességeikről és most az egész megmaradt országgal egyetemben önzetlenül óhajtanak közreműködni egy szebb és boldogabb magyar jövő megteremtésében.

Nyugat-Magyarország népe az elszakítás ellen.

Szombathely, aug. 25. Tegnap jelentek meg a nyugatmagyarországi területen az entente katonai bizottságának hirdetményei. Mosonmegyében letépték a plakátot, Sopronban tüntetéstől tartva, ki sem ragasztották. A soproni lapok közül csak az „Oedenburger Zeitung” közli vezetőhelyen, négy nyelven a proklamációt. A magyar lapok közül a soproni „Hírlap” egyáltalában nem közli, a „Sopron Vármegye” a második oldalon közli. A horvát lakosság rendkívül elkeseredett. A német

lakosságnak most már az a része is, amely hajlandó volt a csatlakozásra, ellene van minden alkúnak, mert olyan hírek terjedtek el, hogy a pénzt osztrák bélyegzővel látják el és osztrák valutának deklarálják. Mindenfelé fanatikusan hisznek abban, hogy az átesetelés még se fog megtörténni. Sigray Antal gróf kormánybiztos ma délután Sopronból Szombathelyre utazott. — Friedrich István és Urmánczy Nándor ma Szombathelyen tartózkodtak.

A bucsuzó művész kiállítása.

Közel három évtizedes becsületes munkássága után a bucsuzás előestéjén még egyszer kiállítás rendezett Bakoss Tibor festőművész. Egész munkássága, melyet fiatal kora óta hangya szorgalommal, lármás föltűnést kerülve folytatott,

e nemes várososh kötik. Kiállításán felvonultatja nemes lelkének őszinte sugalmát, a természet iránti lankadatlan szeretetét. Színeibe önti az egész Debreczent. Az örökké pompázó Nagyerdőt ép úgy, mint az ősi jó módu civisházat, vagy a kertek szegényes világát. Lelke a természetért rajong, szíve az alföldi magyarságért dobog. Nemes konzervatívizmusát mindig friss üdeségben pompáztatja aranyos derűs kedé-

lye, mely baráti körben ép oly kedvesen hatott, mint a színeken ecsetje alatt. A magyar nép gyöngéd szeretete baromfi udvara iránt szűrődött át művészi lelkén, midőn baromfi aquarelljében olyan tökéletességet ért el, amit még magyar festő nem.

Nem hódolt egyik ujtátnak sem. Haladt a kipróbált klasszikus nyomokon Amilyen dicséretre méltó e józanság nála, mint festőnél, ép oly megbecsülendő mint tanárnál. A magyar ember tiszteletré méltó konzervatívizmusa irtózik minden szerzetelenségtől, hirtelen ujtástól. Tanítványai közt egész iskolát teremtett ezzel meg. Ez az iskola első sorban magyar és népies.

Amde nem csak mint festőművész, nem csak mint tanár kimagasló az ő munkássága. Másfél évtizedig volt a „Debreczeni Műpártoló Egyesületének” igazgatója. Agilis vezetése élénk, pezsgő művészi életet teremtett meg városunkban. Az ő érdeme, hogy több ízben rendeztek országos hírű művészeti kiállításokat Debreczenben, amiről annak előtte szó sem lehetett. Ha a háború forradalom és oláh megszállás megbénította a művészi életet városunkban, — vajjon lesz-e férfi, ki talpra állítja újra, ha a vezér távozik?

Ime most utoljára felvonultatja Bakoss Tibor egész három évtizedes munkásságát. Okulásul magának, tanulsággul az ő közönségének. Minden kép kedves közvetlenséggel Debreczen természeti világából átszűrve a művész aranyos kedélyén, becsületes magyaros lelkivilágán, Debreczen város megértő közönsége, a művész barátai és tisztelői nagy számmal keresik fel Bakoss kiállítását, hogy műtermében még egyszer nemes művészi élvezetben legyen részük. — Szeptemberben már a főváros mellé, a szentendrei Izbeg község kies vidékére költözik. Művészi otthonában, kicsiny hegyi patak partján, új élet nyílik meg előtte. Megszabadulván minden más földi tehetőtől, teljesen művészetének szentelve életét, sok-sok hosszú életű, örök becsű művet alkothat.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

A hadiárvak öröme. Vadon Béla lelkész, a derecskei vasárnapi iskola növendékeinek adományaképpen pénzt küldött a református hadiárvaház nevelőjeinek, hogy azon számukra kirándulást rendezzenek. A gyermekek, kik között sok olyan is van, ki még soha vilamoson nem ült, a Nagyerdőre mentek ki s egy egész napot töltöttek kint vidám játszadozással. Egy másik nagy örömet szerzett a gyermekeknek az árvaház főorvosa, ki egy méhesaladót ajándékozott nekik. Félő szeretettel áldogálják most naponként a gyermekek a kaptárt körül s figyelik a szorgalmas méhesalad munkáját.

Az Országos Református Tanár-egyesület impozáns közgyűlése

Hatalmas kulturális esemény volt városunkban tegnap az Országos református Tanár-egyesület kongresszusa. A református tanár négy évi hallgatás után újra hallatta szavát. Bár a megszállott területeken levő 16 középiskola tanárai nem vehettek részt a kongresszuson, az utazási és gazdasági nyomorúság dacára is nagy számmal jelentek meg a kultúra munkásai, hogy erőt, irányt, biztatást nyerjenek a jövő munkájához, mely a kálvinista szabadság és liberális jogjegyében igaz magyar és nemzeti szellemben folyt mindenkor s taníthatatlanul halad tovább a nagy ósök nyomdokain.

Szerdán délelőtt 9 órakor szüntig megtelt a főiskola oratoriuma

vidéki és helybeli tanárokkal és érdeklődőkkel. A nagyszámú közönség körében láttuk dr. Baltazár Dezső püspököt, gróf Degenfeld József főgondnokot, Pokoly József egyetemi rektort, Nagy József egyházi főgondnokot, Dóczi Imre tanulmányi felügyelőt, — Karai Sándor kollégiumi igazgatót, dr. Csürös Ferenc tanácsnokot, szentpéteri Kun Béla, Sass Béla, dr. Erdős József, dr. Tankó Béla, Kiss Ferenc egyetemi tanárokat, Rácz Lajos dr. sárospataki kollégiumi igazgatót, Jóna István Gazdasági Egyesületi elnököt és másokat. Az orgona elhanggatása után dr. Baltazár Dezső Pál apostol Korinthusi II. levele 6. részének alapján mondott magas szárnyalású, gyönyörű imát.

Dr. Baltazár Dezső imája.

Az ima a következő:

Mindenható Isten mennyei édes Atyánk. Egybevetve isteni tökéletesség fonségeivel a mi nyomorúságunkat és gyarlóságunkat, áhítatos megdöbbenéssel kérdezzük: micsoda az ember, hogy megemlékezél róla és micsoda az embernek fia, hogy gondod van rá? Te pedig megemlékeztél rólunk, gondviselő oltalmad szárnyai befedeztek minket. Botránkozás, háborúság, tűzek, árvizek és soknemű veszedelmek mentek és járnak által rajtunk, de Te alkalmas időben hajlítottad hozzánk az eget, alászállottál értünk és irgalmasságodnak jobbjával magadhoz emeltél minket megtartásra és védelemre. Adassék ezért is a Te nagy neved örökkön-örökké. Az árvizek és a szelek beleütözköznek a Te anyaszentegyháznak házába is. Kívül harc, belül félelem, kívül ostromlások, belül tévelygések, kívül veszedelem, belül harag, kívül léleknek cselvetései, hálók és hurkok, belül Judások kicsiny csapatai, kívül kecsesgetés, belül hűtelenség próbálgatják az örök fundamentumot. De Te Uram megmutattad és megmutatod, hogy aki közziklára építi a házat, a házzal együtt megtartatik. Ez a közzikla amaz alap, amelyen kívül mást senki nem vehet, mert az a Te szent fiad: a Krisztus. Ez az a kő, a szegletnek ama feje, amelyet hiába vetettek és vetnek meg az újabb idők, jobbra és balra, hajló mértékkel, nem Te veled: Istennel mérő építők! Ez az a kő, amelyikre aki esik, szétzúzatik és amely, a kire ráesik: szétmorzsolja azt. — Nincs is kétségünk afelől, hogy minden hitelések, minden tettetések elmentartások, ellened való ellenséges tusakodások és erőszakoskodások akadályaira is eljön az Urnak napja, ama Te napod, amelyen meg

fizetsz kinek-kinek az ő cselekedetei szerint. A tiszta buzát betakarítottod a kegyelem csűrűbe, a poilyvát megégeted az evangélium oltálatlan tűzével. Uram, ezzel a tűzzel világoltassál előttünk a Te fiad — Krisztus által, ki nem azért jött, hogy szolgáljon neki, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak és adja életét másokért. — Ő akarja, hogy fényeskedjék is már a Szent Léleknek ama világossága. Adj Uram nekünk hűséget ehhez az evangéliumi világossághoz, hogy a környező nagy setétségben járva, meg ne ütközzenek a mi lábaink a Te szent Fiad világosságát jött a világra. Világosság fiaivá hívott el minket, a setétség fejedelmét kivetette a külső setétségre és bennünket az égő lámpával fényes lakodalmi hajlékba fogadott. Isten, jó Atyánk, tarts meg bennünket ebben a fényes házban, amelyben a világosságnak és szabadságnak szent öröme honol. Ezzel a két nagy erővel, hathatos áldással, kegyelemajándékkal tégy alkalmasokká bennünket arra, hogy a Te utaidat megismerjük és járjuk. Hogy dicsőségre tanuljunk és tanítsunk, hogy neveljük fel Tenéked a gonosz és gyászos idők ifjúságából kiváltkép való népet. Békességre igyekezzél, amelyiknek szájában az álnokság és harag rothadt beszéde helyett a Te bölcseséged egészséges tudománya van és amelyik a Te első és második parancsolataidat követvén, tudjon szeretni Téged teljes szívéből, teljes lelkéből, elméjében és minden erejével és szeretni tudja az embereket, mint önmagát. Így felépíthetjük a setét gyászos romokat, melyekben hazánk és egyházunk áll. Fel tudjuk építeni nagy és erős nép országává, szent nemzetség gyülekezetévé, imádság házává és a Te dicsőséged lakóhelyévé. Amen.

Dóczy Imre elnöki megnyitó beszéde.

Az ima után a Miatyánk és áldás elmondásával, utána pedig a Hymnusz elnéklésével az istentisztelet véget ért.

A közgyűlés fél 10 órakor kezdődött a kollégium hatalmas dísztermében. Dr. Dóczi Imre elnök mélyen szántó, rideg igazságokra támaszkodó, hatalmasan megépített elnöki megnyitója mélyen megindította a jelenlevőket.

Dantenak, az Isteni színjáték szerzőjének ismeretes mondása szerint „Nincs nagyobb fájdalom, mint a boldog időkről visszaemlékezni a nyomorúságban”. Ez a fájdalmas emlékezés rezeg át az én lelkemen

is, midőn közgyűlésünk sorain végig tekintve, megjelent kartársainkat szeretettel üdvözlöm. Hazánk romjain, nemzetünk gyászán borongó lelkem előtt,

elvonulnak régi nagy kolozsvári, marosvásárhelyi, szatmári, zilahi közgyűlésünk képei, amelyeknek székelyei minden jog és igazság ellenére szakítottak el tőlünk és nemzetirtó hatalom alatt szenvedő kartársainkat, a velünk való erkölcsi közösség nyilvánításától, a közgyűlésünkön való megjelenéstől is szoros határázár kínai falával zárták el.

A nagy világégés közepette, amely

minden nemzeti kulturát felperzsel, tanár-egyesületünk is négy éven át némaságra volt kárhoztatva. Mostan a testvéri kötelek szétválása miatt együtt szenvedünk az elszakított részekben, de velünk együtt munkálkodó kartársainkkal.

Velük együtt kell munkálkodnunk a történelmi integritás visszavívásáért.

A fizikai kapcsolatok külső erőszak szétéphetett közöttünk, de a szellemi, erkölcsi egység kapcsolatai szívünkbe vannak vésődve, s azok onnan csak életünkkel tépeltők ki és elszakított testvéreinkkel együtt érezni, nemzeti és egyházi egységünk ápolásán, állami integritásunkon velük együtt munkálkodni soha meg nem szűnünk (Helyeslés.) Nem zajjal, nem tüntetésekkel, a melyek saját véreink ellen lázítanak rabtartókat, hanem az életosztón kitörő életenergiával s mindenek felett hivatásunkhoz képest nevelő munkássággal kell közreműködünk nemzetünk újjászületésében, feltámasztásában. (Helyeslés.) Nemzetünk nagy prófétáját, Széchenyi István grófot — amint maga mondja „Világ” című művében — a rothadás szaga ébresztette fel és sarkalta nemzetmentő munkájára. Ez az erkölcsi rothadás és nem a világháború hozta közvetlenül most is a megsemmisítő katasztrófát. A harc tere nem voltunk letörve. A hosszúság háború közgazdaságilag egyenlően legyengített minden nemzetet és hogy mégis bennünket sújtott legkeményebben balvégzetünk, annak oka az ősi turáni átok, azok a nemzeti bűnök, amelyeket Széchenyi mintegy bűnlajstromban így állít fokozatosan sorozatba: Hűség, önhittség, önáltatás, szalmatűz lelkesedés, restség, irigység, pártviszály és gyűlölködés. Ezer éves történelmünk folyamán a legnagyobb csapásokat mindig ezek hozták reánk. S ezeket csak a nevelés irthatta ki fajunkból. Mohács, Világos mind ezek által váltak nemzeti köztevelővé. S a mohácsi vész utáni gyász korszakban az egyszerű sárosvári református prédikátor, Magyar István jórészt ezekben látja az ország sok romlásának okait és talán mintegy a nemzeti büntület a maga bünbánatát foglalta örök figyelmeztetésül az 1546-ik II-ik törvény-cikkbe, hogy az ország felszabadítására irányuló törekvések meghiúsulása egyedül a Mindenható Isten haragjának tulajdonítható ki a nemzetre méltán neheztelt. Négy század múltán minket is e nemzeti bűnök hajtottak a gaudiumi iga alá, mert a hol a haza és vallás szent eszményeit büntetlenül guny tárgyává lehet tenni, és ahol az ezeréves alkotmányt és a szent koronát ellenállás nélkül porba lehetett dönteni, vagy ahol a kor legnagyobb fiát, a haza legerősebb oszlopát, az igazi klasszikus értelemben vett férfit a nemzet feljajdulása nélkül lehetett meggyilkolni, ott bűnös vagy romlott volt az egész magyar társadalom, amely mindezt közönyösen el tette s a nemzetet az erkölcsi rothadás posványába sodortatni engedte. Nincsen nagyobb önáltatás és önillúzió, mondja korunk egyik hivatásos történet írója, mintha közlünk bárki is azt hinné magáról, hogy épen ő mentes a romlás bacilusaitól, holott az utóbbi évtizedekben földi vándorutjaink megfertőzött levegőjü téren vezettek keresztül. Eríntetlen tisztaság és büntelenség csak a ma kisdedeinek, a jövő nemzedéknek sajátja, akik a végzetes lejtőre jutás és katasztrófa korát a tudás fájának ismerete nélkül gyermeki ártatlanságban élték át. Mi többiek gyökereinkkel a jelenkorban állunk és ott hordjuk homlokunkon a jelenkor bélyegét. Erkölcsi megújodásra, valóban lelki reneszánszra van szüksége a nemzeti társadalomnak, ha az elparlagosodott ugaron új nemzedéket akar teremteni és történelmi hivatásunkat vissza akarja állítani.

A nemzeti hűség és önhittség helyett az erőnköt józanul mérlegelő önismeretre, idegen segítséggel való önáltatás helyett a magunkba vetett önbizalomnak kell bennünk gyökeret vernie. A szalmaláng lelkesedés helyett az égő honszerelmem örök vesztatűzét kell a lelkünkben felgyújtani, akaratgyengéség és keleti restség helyett, törhetetlen akaratot és az építőmunka szeretetét kell a szívekbe plántálni.

Ezt a lelki újjászületést az átélt nagy katasztrófák tanulságai megérlelhetik az öntudatra ébredt magyar lélekben, de a legbiztosabb az erkölcsi nevelés vetheti meg ennek alapjait és alakíthatja át a nemzeti jellemet, erkölcsi vonásait. Lehet, hogy akkor is beteljesedik rajtunk az őtestamentum és mint Izrael törzseiből senki se juthatott be az ígért földjére, s ártatlan kisdedeken kívül mindenki ott hullt el a pusztában, a mai magyar generáció is el fog talán égni a történelmi Magyarország utáni sorvadásban s csak az újabb nemzedéknek van fenntartva hogy az apák bűnét jóvátegye és amit azok elvesztettek, visszaszerezze. De éppen ez teszi nekünk, a nevelés vezetőinek kétszeres kötelességünké az új nemzedék lelkületét úgy irányítani, hogy benne fajunk honalkotó őseréje megnyilatkozzék, érzületét és akaratát úgy alakítani, hogy benne a Zrínyi és Széchenyi lelke újra testet öltson és az új honfoglalásra a mai nemzedéknek erőteljesen, edzeten kell nekiindulnia.

A világháború előtt gyakran hangzott el a panasza a magyar középiskola ellen, hogy benne a nevelés háttérbe szorult az oktatás mellett s tanításában inkább az elme ismeretkörét bővít, mintsem a lélek erkölcsi tartalmát fejleszti. Mennyi alapja lehetett e panasznak, nehézz volna megállapítanunk, amennyiben minden tanulmánynak magában véve is nevelőhatása van, De hogy az emberiség erkölcsi műveltsége nem áll arányban szellemi műveltségével, s a tudományos ismeretek fejlettsége megfelelő erkölcsi alap nélkül rafinált leleményességé válik s ez mint pusztító viharoként anyagi és szellemi életünkön egyaránt, mint dulja fel az emberek boldogságát, miként ássa meg önmagát, az elvihartott háború tanulságai eléggé igazolják. Ha pedig hazai közállapotainkat szemléljük, látjuk, hogy a háborút követő erkölcsi eldurvulás mily égő sebet ütött a nemzet testén, hogy

a társadalomban a rut önzés, gonoszság ülte és üli még ma is orgiáit, most mint kielégíthetetlen nyereségvágy, majd mint féktelen hatalmi törekvés, majd mint lobogó pártszendevély, mely nem a hazának, de a hazából él, majd mint elfajult gyűlölködés áll utjába az erkölcsi megszilárdulásnak, szomorúan tapasztaljuk, hogy társadalmunk semmiben sem olyan szegény, mint nagy jellemekben.

Vagy ha visszagondolunk az alig múlt időkre, midőn az elvetemült gonoszság saját hazánk ellen támadt s mintegy az Isten képe is elhomályosodott az ember arcúlatán, akkor nos igen kell bizonyítanunk, hogy a mi társadalmunknak soha se volt olyan életítő szüksége az erkölcsi nevelés megalapítására, mint napjainkban s az iskola semmivel sem tehet nagyobb szolgálatot a társadalomnak, mint az erkölcsi nevelés mélyrehatóbb gondozásával. Erkölcsi jellemeket kell mindenképpen felnevelni, a jövő nemzedék lelkéből képeznünk, jellemet, mely az egyén önzésén felül emelkedik, szenvedélyesen uralkodik, nemzeti és emberi eszmék szolgálatába tudjon állani. Kötelességérzetet, — munkaszeretetet kell beoltanunk, erkölcsi erejét kell edzenünk, hogy a jövő küzdelmei

között csüggedés nélkül rendületlenül megállva helyét, a nemzeti feladatokat megfeleltesse. E jellemképzés alapj apedig a fegyelm-zettség.

Fajunknak ez különben is gyenge oldala, mely a háború és forradalom rombolásainak hatása alatt a kötelességérzettel együtt annyira meglazult iskoláinkban, hogy gyengesége szinte az erkölcsi nevelést veszélyezteti, pedig fegyelmzetté nélkül nincsen önuralom, enélkül pedig nincs jellem. A fegyelm szilárdítása tehát az erkölcsi nevelés elengedhetetlen feltétele. Bár az erkölcsi jellem kialakulásánál minden iskolai tanulmányra meg van a maga jó hatása, a jövő nagy feladataihoz képest,

Ideképzés a vallásos és hazafias szellemi nevelést kell erősíteni tennünk.

Vallásos világi nézetre, annak becsületesessé váló ítéletére szüksége van az emberiségnek, a nemzeti társadalomnak pedig ez ma igazán éltető ereje. Balsorsunk a hazafias szellem nevelése tekintetében is új feladatok elé állított bennünket.

A történelmi Magyarország képét természetalkotta régi határait és megteremtett ősi alkotmányával kitörölhetetlenül kell az új nemzedék öntudatába vésni és azt ösztönöznünk az ősi jogok visszaszerzésére.

Ennek a szellemnek minden tárgy tanításában érvényesülni kell.

A szellemi műveltség ápolásán kívül az eddigieknél fokozottabb módon kell gondoskodnunk ifjúságunk testi neveléséről.

Nagy vonásokban ez az iskola hivatása a nemzeti újjászülés szolgálataiban. Magasztos hivatás, amely erőt és lelkesedést önthet a tanárság lelkébe. A magyar tanárság bizonyára át van hatva ezektől az eszméktől, én e helyen csak a református tanárság nevében szólok.

A magyar református iskola mindenkor megérezte a nemzeti élet érelüktesét, vele szenvedett, vele fejlődött, ápolta a nemzeti érzést.

A református iskola tehát megtagadná multját és önmagát, ha a mai válságos helyzetben nem igyekeznék a nemzeti eszme szolgálatára új hadsereget állítani. A református tanárság, miként a multban, úgy most is mindent meg fog tenni az iskola színvonalának emelésére, műveltségünk fejlesztésére.

Nekünk nincs szükségünk új politikai jelszavakra,

hogy nevelésünket új célok felé irányítsuk. E célokat már régóta szolgáljuk és lelkünkben van a hajtóerő, amely bennünket munkára serkent. Értsük meg jól Széchenyi intő szövegét, amely szerint egy nemzetet megtartani, ez és nem kevesebbförög ma kérdésben. Ne nézzük, hogy valaki fiatal, vagy nem fiatal, nemes és nem nemes, katolikus és nem katolikus, fogjunk kezét most valamennyien, hű szenvedelmeknek ne áldozzuk fel honunknak nemcsak a javát, hanem a létét is. Ha követjük a szöveget, akkor hinnünk kell Széchenyi jóslatában is, s akkor hinnünk kell Magyarországot feltámasztásában. Ezzel a hittel és reménységgel nyitom meg tanáregyesületünk közgyűlését.

Az elnöki megnyitó után Dóczy üdvözli a testületek kiküldötteit. Így elsősorban dr. Baltazár Dezsőt és gróf Degenfeld Józsefet, úgyis, mint az egyházkerület és az egyetemes konvent elnökeit, az Országos Tanáregyesület tiszteletbeli tagjait, az Országos Középiskolai Tanáregyesület kiküldöttét: dr. Maday Gyulát; az ág. ev. iskolák kiküldöttét: Szigethy Lajost és a Tanárok Országos Szövetségét. — Dr. Maday Gyula

szép szavakban válaszol a lelkes üdvözlésre. Szigethy Lajos az elvezető Sopront siratja a közgyűlés előtt. Utánuk Karai Sándor emelkedett szólásra és indítványára dr. Baltazár Dezső imáját, dr. Dóczy Imre beszédét jegyzőkönyvben foglaltatja a közgyűlés. — Ezután pár szóval

méltatja dr. Dóczy Imre 20 éves elnöknek érdemeit.

Az utolsó évtizedek óta nem volt olyan iskolai reform, vagy tanügyi mozgalom, melyben Dóczy tevékeny részt ne vett volna. — Súlyt és tekintélyt adott az egyesületnek, szava a kálvinista tanügyi kifejezője volt a legmagasabb helyen is.

Dr. szentpéteri Kun Béla üdvözlése után, Borsos Károly mezőtúri reform. főgimnáziumi igazgató tartja meg széleskörű, alapos előadását a kálvinista világnézetről. Előadása végén két indítványt terjeszt elő. Egyikben kívánja, hogy

a kálvinista iskolákban a kálvinista világnézet jusson kifejezésre, másikkban kívánja, hogy a kálvinista tanárjelöltek internátusokban készítsenek elő a kálvinista világnézetre

és itt egyes theologiai tárgyakat is hallgathassanak.

Dóczy Imre megjegyzi, hogy ez irányban az egyesület már régen dolgozik, a zsinat előkészítő-bizottsága már tárgyalás alá is vette és az Egyesület nemcsak a középiskolákra, hanem az óvodáktól kezdve az összes iskola-típusokon keresztül akarja vinni ezt. Utána dr. Nagy Zsigmond ötletes, szellemes bevezetés után Horatius latin költő néhány ódájának igazán remek fordítását olvasta fel. A közismert Maeenashoz és a Virgilius hajójához írott ódákat a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Az Egyesület ügyei körül elsősorban

Szabó József az Egyesület 20 évi működéséről emlékszik meg.

jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Szabó József alelnöknek.

Jakucs István pénztáros előterjeszti az Egyesület vagyoni viszonyairól szóló jelentését. Ezután az Egyesület alapszabályainak 6—7—8. §-ait módosítják, olyanformán, hogy ezután a rendes, pártoló és alapító tagsági díjakat évről-évre állapítják meg. A jelen évtől a rendes tagsági díjat évi 20 koronában, a pártoló tagsági díjat évi 10 koronában, az alapító díjat 200 koronában állapítja meg a közgyűlés.

Az Egyesület székhelyeül 1921—1927-ig terjedő hat évre 245 szavazattal Debreczent választják a tagok. Kívánják, hogy a református tanárok lakáspénze az állami alkalmazottakénak megfelelően 115%-kal emeltesse.

A tanítóképzés reformjáról dr. Veress István tartott rövid, tartalmas előadást.

Dóczy Imre elnök bejelenti, — hogy a tisztikar megbízatása már 1920-ban lejárt, csak a változott viszonyok nem engedték meg a választást, az egész tisztikar most lemond, kéri a közgyűlést, új tisztikart válasszon. — A választás tartamára Nagy Elek

ny. főgimnáziumi igazgató foglalja el az elnöki széket. A régi tisztikarnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és Benkó Imre ajánlatára

egyhangú lelkesedéssel dr. Dóczy Imrét újra megválasztja.

Ezután egyhangulag a következő tisztikart választja meg a közgyűlés:

Alelnökök: dr. Antal Géza, S. Szabó József; főjegyző: Barcza József; központi jegyző: Kiss Ferenc; pénztárnok: Jakucs István; jegyzők: dr. Gulyás József, dr. Kristóf György, Ravasz Árpád. Központi igazgatóság tagjai: dr. Csürös Ferenc, Karai Sándor, Koncz Aurélné, dr. Kun Béla, dr. Mitrovics Gyula, Sass Béla, dr. Veress István, dr. Ecsedi István, Rábold Gusztáv, dr. Szeremley Béla.

Délben 2 órakor több mint 200 terítékes, magyaros közebed volt a Dóczy-internátusban. A háziasszony tisztet Koncz Aurélné

páratlan szorgalommal látta el. A felszolgálásban a leánygimnázium 7—8. osztályu növendékei, a szép debreczeni urleányok: Morvay Stefi, Lisztner Margit, Kubek Edith, Nagy Klára, Németh Erzsi ügyesen sürgölődtek.

A harmadik fogásnál dr. Dóczy Imre emelkedett szólásra. Az ő nemes, egyszerű lelkének hatalmas szónoki erejével

beszél a jelenlevő dr. Baltazár Dezső püspök és gróf Degenfeld József főgondnok elvülhetetlen érdemeiről.

Dr. Baltazár még 10 éves püspök, már is egy egész életrevalót dolgozott a református oktatásügy terén. Segítői voltak, de ő volt a teremtő elme. Gróf Degenfeld József 25 éves főgondnoki működéséhez fűződik egyházkerületünk kulturális haladása. Puritán kálvinistasága országosan ismert. Kívánja, hogy az Egyesület e két tiszteletbeli tagja még sokáig vihessék előre a református kultúra ügyét.

Dr. Baltazár Dezső köszönti Dóczy Imrét.

Általános figyelem közt válaszol a beszédre dr. Baltazár D.

Nekünk, vezéreknél nemcsak az a kötelességünk, hogy feladatokat teljesítsünk és töltsünk be, hanem hogy feladatokat tűzzünk ki mások elé és feladatokat teljesítsünk másokkal. Ha feladatokról lehet szó egy nagy, kolosszális feladat kell, hogy domináljon ma minden mást, tudniillik Magyarország lelki újjáteremtésének feladata. Onok előtt, a magyar intelligencia krémje előtt mondom, hogy soha nagyobb, nehezebb, de egyúttal felségesebb feladat nem állott a magyar kálvinista középiskolák munkásai előtt, mint a mostani időkben, amikor egy még világtörténelmi összehasonlításban is páratlanul álló igazságtalanság által széjjelzuzott nemzetnek testi és lelki újjáteremtéséről van szó.

Az én örök forrásom, a biblia, azt mondja, hogy a lélek előbbre való, mint a test. Nekünk is. Magyarországot lelki újjáteremtésének a munkáját eleje kell helyeznünk a testnek, mert igénytelen nézetem szerint a lelki újjáteremtődést követni fogja a testi, vagyis a történelmi Magyarország jogi és területi integritásának helyreállítása és pedig követni fogja természetét; ha úgy tetszik matematikai törvényeknek kényszere szerint.

Hogy ha a magyar lélek meg nem bomlott volna, akkor a gyáván lerakott fegyverek útján nem lett volna szabad zsákmánnyá Magyarország és akkor nem szédült volna a forradalmi lejtők különböző fokozatain át le a vörös örületig ezután pedig a fekete örületig az a szerencsétlen Csonka-Magyarország.

Mélyen tisztelt társaság! A lelki újjáteremtődés feladatának munkásaihoz van szerencsém most szólni. Fájdalom, hogy a magyar lélek sava, a magyar kálvinista öntudat erősen megízeltetült a sokféle rázkódás alatt és még fájdalmasabb, hogy a magyar géniusz legmegbízhatóbb és a magyar géniusz legelőbbrevaló és semmi által nem pótolható templomai, a magyar kálvinista középiskolák sem bírták elég magasra emelni a küszöböt a becsapódó vörös és fekete hullámok előtt. Idegen lelki világnézetek után kapkodtak! Egyik a vörös szabadság a másik a fekete reakció irányában próbált orientálódni. Mindkét esetben elvált a lélek a nemzeti gondolatától a nemzetköziség érdekében.

A magyar kálvinista világnézet egyesíti magában mindazon szellemi feltételeket, amelyek ma a magyar nemzeti állam testi és lelki, anyagi és szellemi jólétének legnagyobb fokához szükségesek. Nem szükséges tehát nekünk idegen világnézetek után kapkodnunk, sőt magyar, országos és nemzeti, református keresztényi szempontból ez a kapkodás egyenes nagy hiba és bűn.

A magyar kálvinista világnézet, amelyben az örök eszmények, igazságok, magyar nemzeti hagyományok iránti nemes, szilárd, ércenkonzervatívizmus és az emberi, nemzeti és vallási haladáshoz szükséges tudományos világgóság és lelkiismereti szabadság legszebb s legszentebb harmoniája ott van, ehhez a nemes kálvinista világnézethez a nemzet és az ország területi, szellemi és jogi integritásának biztosítása fűződik.

Ennek a világnézetnek közoktatásügyi téren legkiválóbb képviselőjét, Dóczy Imrét kívánom illetni. Ez az ember predesztinációs hitének és masszív érzésének közsziklatalaján szilárdan megállotta helyét mindenféle változások között. Keményen szegezte súlyos egyéniségét, megalkuvás nélküli bátorságát mindenféle csapkodó és akármirő színű áradat és hullámszél ellen és kálvinista emberhez egyedül méltóan nem embereknek engedett, hanem egyedül az örök eszmények és igazságok kiindulási pontjához függesztette magát és ahoz, akihez minden dicsőség visszatér: Istenhez és a miben az Isten szól hozzánk: a lelki ismerethez. A magyar kálvinista lelkiismeret nagy mesterét és tanítóját, Dóczy Imrét illetem. (Lelkes éljenzés.)

S. Szabó József Koncz Aurélnét, mint aki fáradhatatlan szorgalommal gondoskodott a tanárok ellátásáról, éltette.

Ebéd után a tanárok a város nevezetességeit, a képtárat, városi muzeumot és a kollégiumi könyvtárat tekintették meg.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debrecen az. kir. város és a Tiszántúli ref. egyházkerület főgimnázium-vallásos.

HIREK

Amerikai érdekességek.

Huronés Irokez indiánok elszívták a békepipát. — Meglincseltek egy négert. Ujfajta kukorica. Leánykérés a levegőben.

Fenesang. Ont. augusztus 20. A Huron és Irokez indiánok főnökei tegnap eltemették a harci ballát és elszívták a békepipát. Az ősi szimbolikus ceremóniát Samuel de Champlain, az első indián területre merészkedett fehér kutató emlékének háromszáz éves ünnepén tartották meg. A Huron és Irokez indiánok ősei századokon át hadilábon álltak egymással.

Petersburg, Va., aug. 20. Ma korán reggel Lawrencevillében a tömeg megtámadta a Brunswick County Jailt s a Pingley Elmore postamester meggyilkolása miatt letartóztatott két néger egyikét ki szabadította és meglincselte. Ez a lincselés hosszú idő óta az első Virginiában. A tömeg körülbelül 2000 főnyi volt. A négert a gyilkosság színhelyén egy fára felakasztották.

Egyik amerikai lapban olvassuk, hogy ott egy farmer évek óta kísérletezik egy olyan fajta kukoricával, melynek szemei cse-resznye vagy apró diónagyságra fejlődnek, a csőve pedig legalább is kályhacső nagyságu lesz. Bár már nálunk is ilyen teremne!

A legmodernebb leánykérés és eljegyzés tegnap a levegőben játszódott le, George Hauser, a Curtiss Engineering Co. osztályfőnöke Miss Mildred Armstrong minceolai tanítónővel, aki gyermekkorai játszótársa volt, egy biplánon felrepült. Mikor 2500 láb magasságban voltak, Hauser meg kérte. Miss Armstrong kezét. Miss Armstrong habozott egy ideig, mire a repülőgép 500 lábnyit szökkenett felfelé. Ujabb 500 lábnyit emelkedés után igent mondott, mire Hauser ujjára huzta a jeggyűrűt. A házasságot hír szerint szintén a levegőben akarják megkötöni.

Az új két és egykoronások. A lerongyolódott állapotban levő aprópénzek kicserélésére vonatkozólag az állami jegyintézet vezetője a következő választ adta: Az új egy és 2 koronás államjegyeket minden valószínűség szerint már a jövő hét elején forgalomba hozzuk. Azért ugorjuk át a 20 és 10 koronás nagyobb pénzjegyek kicserélését, illetve forgalomba hozatalát, mert köztudomású dolog, hogy a pénzhiány ezekben a címletekben a legérezhetőbb. Azért is szükséges ezen jegyeknek kibocsátása, mert a hosszú ideig tartó használat következtében nagyon elrongyolódtak. Ismételten hangsúlyozom, hogy nem kicserélésről van szó. Ezek a címletek forgalomba hozatala lassanként, magától fog megtörténni. Hogy az új 20 és 10 koronás államjegyek kicserélésére mikor kerülhet a sor, ez attól

Emelkednek a buzaárak

A terménytőzsdén tegnap igen nagy volt a forgalom.

Az irányzat az élénk kereslet következtében szilárd az árak 30-40 koronával emelkedtek. 31 vagon búzát adtak el és pedig 1475-1500 K-ás áron

ab feladó állomás.

Malmok és privátkezek vásárolnak. Üszkös buza 1460, takarmányárpa 1470, sörárpa 1500-50 Nagy kereslet volt fehér babban 23 koronáért kilónként, lencse 32 korona, korpá 900 korona.

függ, hogy a 2 és 1 koronások forgalomba hozatala milyen ütemben történik meg.

Hollandi vendégek Debreczenben Az elmúlt hét folyamán a debreceni ref. egyházat dr. Toalstra és dr. Bouomann a kampeni ref. főiskola két kiváló tanára látogatta meg. Itt tartózkodásuk rövid ideje alatt is minden irányban igyekeztek tájékozódni az egyház viszonyok felől s meleg érdeklődést mutattak a legnagyobb magyar református egyház élete iránt.

Az erdőhivatal költségei. A városi tanács az erdőhivatal kérése folytán gazdasági célokra, erdei vasutakra, fakitermelésre és a lövönatu vasuti kiadásokra, erdőőri lakások költségeire 1.222.000 koronát utalt ki, amely összegre a szükségszerű fedezet meg van.

A debreceni négyévfolyamu fiú felső kereskedelmi iskola első évfolyamába a felvételi vizsgálat augusztus hó 29-én reggel 8 órakor kezdődik.

Agyontaposta a bika. Zakariás Péter, bökönyi, 50 éves tanácsos, aki Kertész István régi téglavetőbéli tanyáján volt alkalmazva, e hó 23-án egy bikát hajtott, amely megvadulva felöklelte a tanyást s összetiporta. Súlyos sérülésekkel szállították a közpórházba. A hamis természetű bika már előzően is okozott hasonló bajt s ezért a balcsentért a gazdát is terheli némi felelősség.

Az országos kutyakiállításra, amelynek részletes programját már közöltük, nevezési ívek kaphatók a városi nyomda irodájában (Kossuth-utca 2. szám). A kutyakiállításra vonatkozólag felvilágosítást megad Dolnik József (Kossuth-u. 41. sz.)

Beiratások az ág. h. ev. elemi iskolába. Evang. elemi iskolánk I-IV. osztályában a beiratások a következő sorrendben tartatnak meg: f. hó 29. és 30-án, hétfőn, kedden d. e. 9-12 óráig az evangélikusok és azon más vallásúak, kik a múlt évben iskolánkba jártak; 31-én a más vallásúak, — amennyiben még hely van. Szept. 4-én évnnyitó hálaadó istentisztelet, 5-én megkezdődik a tanítás.

Ujabb adományok a Tisza-internátus javára. A debreczeni Tisza István tudományegyetem internátus javára adományoztak: Csiba Elek és neje Sexty Anna Hajdunánás 20 ezer korona, Déri Frigyes gyáros Bécs 20.000 korona, gróf Andrassy Géza nagybirtokos 11.000 korona. — 10 ezer koronát adományoztak: gróf Andrassy Dénes nagybirtokos, dr. gróf Almássy Imre nagybirtokos, gróf Ambrózy Gyula koronaőr, gróf Apponyi Henrik nagybirtokos, Altalános Aruértékesítő Részvénytársaság, dr. Csécsi Nagy Miklós udvari tanácsos, Erdélyi Mihály földbirtokos, Gellei István Farmer-Amerika, poroszloi Graeffl Jenő nagybirtokos, báró Harkányi Andor nagybirtokos, báró Harkányi János nyug. kereskedelemügyi miniszter, Hegyi Dezső miniszteri tanácsos, Heltay Lajos, A Műszaki Unió Részvénytársaság, báró Herczog Mór Lipót nagybirtokos, Héjjas Mihály földbirtokos, Iparosok Országos Közp. Szövetkezete, Kaposvári Néptakarékpénztár, gr. Károlyi Lajos nagybirtokos, Jen Kubelik hegedűművész, Krassó Fülöp vezérigazgató, N. N. Wien nagybirtokos, őrgrof Pallavicini Alfons Károly nagybirtokos, báró Podmaniczky Géza nagybirtokos, Redner Arnold nagyvágó, Reviczky József földbirtokos, Rosenberg Mátyas földbirtokos, Szacelláry György udvari tanácsos, gróf Széchenyi Bertalan nagybirtokos, Szomjas Gusztáv Hajdu várm. főispánja, id. báró Waldbott Frigyes nagybirtokos, újvárosi Vigh Gyula gyáros, Budapesti Ugető Versey Egyesület.

Elrendelték a szállók, vendéglők, kávéházak egészségügyi ellenőrzését. A népjóléti miniszter rendelete alapján a városi tanács elrendelte a debreczeni szállók, vendéglők, kávéházak egészségügyi ellenőrzését, mivel a tisztaság hiánya miatt sok panasz fordult elő. A felülvizsgálattal a tanács a városi előljárást bizta meg.

Frank Sándor nődivat üzletébe, Piac-utca 42. (Pannoniaszálloda alatt): női felöltők, kosztümök nagyválasztékban megérkeztek.

Károsultak kerestetnek. A legutóbbi debreceni nagyvásáron ismét derekasan működtek a vásári tolvajok. Hogy egy-egy tolvajtársaság milyen mennyiségű zsákmányt szerzett, bizonyítja, az alábbi eset, amelyben egy szekér áru mintegy 100.000 korona értékben szerepel.

A bagaméri csendőrség tegnap letartóztatta Balogh Dánielné és Bajkán Sándorné bagaméri lakosokat, akik szokásos vásári tolvajok és akiknél egy egész szekérszerű árut találtak, amelyet a debreceni vásáron loptak össze. A csendőrség a tolvaj asszonyokat behozta a debreceni rendőrségre, ahol kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy az összes árut a debreceni vásáron lopták. A szekéren a következő áruk voltak: 50 méter női ruhának való rőfös áru, vegyes karton, 4 méter fekete posztó férfi ruhának, 25 méter vadgalamszínű karton, 20 méter kanavász, 3 méter zefir, 2 darab zöld struksz nadrág, 2 férfi kabát, egy fekete posztó férfikabát, 7 zománc edény, egy fehér fejről való kendő, egy pár kávészínű harisnya. A tolvajok nem tudták megmondani, hogy a tárgyakat kiktől lopták el, ezért a rendőrség felhívja a károsultakat, hogy a rendőrségen (I. emelet 64. számú ajtó) jelenjenek meg és tegyenek panaszt.

Felhívjuk Debrecen város hölgy közönségének figyelmét a téli idény legújabb és legszebb 45 szebbnél-szebb változatú bécsi kalapmodelljére. Női, valamint férfi velour és filckalapok szakszerű átfarmálását és festését a legszebb divatszínekben leggyorsabban vállaljuk. Kalapüzem. — Piac-utca 9. sz.

Az eperfák metszése. Az előfordult súlyos, sőt halálos végű balesetekre tekintettel, a városi tanács elrendelte, hogy villamosvezetékek mellett álló szederfák galyait ama háztulajdosok, akiknek háza előtt a fák állanak, vágassák le.

Iskolai könyvek, papir- és írószerek Csáthy tudományegyetemi könyvkereskedésben kaphatók.

Hadirokkantak művértagjainak Debrecen szab. kir. város Hajdu- és Biharvármegyék területére államköltségen való javítást a Hadigondozó iroda a vele egy épületben felállított műhelyben megkezdette, e végből hétfő, szerda és pénteki napokon hivatalos órák alatt az érdekeltek jelentkezhetnek.

Orvosi, jogi, gazdasági és minden más egyetemi tankönyvek Csáthy Ferenc tudományegyetemi könyvkereskedésében kaphatók. Piac-utca 8. sz.

Fogorvosi és kozmetikai villamos készülékeket s villamos vasalókat készít s javít Földvári Debr. I. elektrotechnikai gyár. — Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Saját készítésű ::
Férfi ingek 235
2 gallérral, kézelővel
Divat-kalapok 275
Gyönyörű, nyári. — mosható
Nyakkendők 25
Herman
NÁNDOR ÉS TÁRSA
Ishémeműkészítők
Piac-u. 10., Bikával szemben.

Valódi angol szövetek
Feldheim és Weisznál
Piac-utca 73. szám alatt

Eladó családi ház
Maróthy-utcán 6 szobás lakás, 3 utcai, 3 udvari lakás minden hozzávalókkal, vétel esetén 3 szoba azonnali beköltözésre, eladó.
Dezső László irodája,
Maróthy György-utca 19. szám.

!! Szülők és tanulók figyelmébe !!
Tankönyvek az összes elemi- és középiskolák számára, mindenféle iskolai papir, füzet, író- és rajzszerkek nagy választékban kaphatók a ooo
Méliusz könyvkereskedés
zenemű-, papir- és írószerkereskedésében
Debreczen, Ferencz József-ut (Piac-u.) 26.

SPORT

A tennisz-verseny második napja.

Fokozódó nagy érdeklődés mellett zajlott le tegnap a tiszti lawn-tennisz Kör tenniszversenyének második napja. Az eredmények az erőviszonyoknak megfelelően alakultak. — Délelőtt Szunyogh Duczi szép játék után győz Csóka Manyi ellen 6:2, 6:4 arányban. A délutáni mérkőzés szemből-szebb versenyszámokban bővelkedett. Erős és izgalmas s emellett stílusosan szép küzdelem folyt a férfi egyes versenyben. Váradi Szabó Sándor főhadnagy és Benedek Géza százados között. Benedek Géza nem volt olyan jó formában, mint tegnap Tamássy ellen, míg Váradi Szabó Sándor biztosabb volt, mint valaha. Győzött Váradi Szabó 7:5, 6:3 arányban. Benedek Zoltán főhadnagy, — aki kiváló játékos, de tréninghiánnyal küzd, győz Kovács Gy. nyíregyházi ellen 6:4, 3:6, 6:3 arányban.

Debreczen legjobb tenniszezője: Váradi Szabó Andor könnyen győz Benedek Zoltán főhadnagy ellen 6:0, 6:1-set után.

Kellemes feltűnést keltett a nyíregyházi Barkóczy Béla főhadnagy szép és stílusos játéka, aki 6:2 és 7:5 arányban verte dr. Zempléni Kornél tanácsnokot.

A férfi páros handicap versenyben két erős és szép versenyszámot bonyolított le a közönség osztatlan, nagy érdeklődése mellett V. Szabó Andor és Sándor erős játéka után 6:1, 6:2 arányban győz Benedek Géza és Zoltán pár ellen.

Tamássy Zoltán huszárhadnagy — Koszorus Ferenc huszárhadnagy pár változatos játék után 8:6, 6:2 arányban veri Barkóczy Béla — Kovács Gyula párt. Tamássy játékaival többször tapsra ragadtatta a nézőközönséget. Koszorus is derekasan dolgozott, bár sok labdája aut-ra ment.

Ma lesz az elődöntő mérkőzések utolsó napja. A győztesek játszanak a vasárnapi döntő mérkőzésen. Ma a következő versenyszámokat bonyolítják le fél 3 órai kezdettel:

I. Férfi egyes: V. Szabó Sándor, V. Szabó György—V. Szabó Andor, Barkóczy Béla.

III. Férfi páros: Dr. Zempléni K., Csanak J.—Tamássy Zoltán, Koszorus Ferenc.

V. Szabó S., V. Szabó Andor—Lépes Győző, dr. Orbán Rudolf.

IV. Vegyes páros: Dömötör Klárka, V. Szabó György—Csóka Manyi, V. Szabó Andor.

Szunyogh Duczi, V. Szabó Sándor—Bernáth Anikó, Tamássy Zoltán.

Nagy érdeklődés előzi meg a vegyes párosban Bernáth Anikó, Tamássy Zoltán küzdelmét Szunyogh Duczi, V. Szabó Sándor párral, míg a férfi egyesben Váradi Szabó Andor és Barkóczy Béla találkozását.

Ifjúsági sorozás a DTE-ben. Felhívom a DTE ifjúsági játékosait, valamint azokat az ifjúsági játékosokat, akik a DTE-ben Csűrös Ferenc tréner szakszerű vezetése és ellenőrzése alatt ki-

vánnak futballozni, hogy pénteken délután 4 órakor a DTE pályán jelenjenek meg. Intéző.

DMTK—DVSC. A két rivális vasutas csapat találkozása nyitja

A színház-bizottság támogatja Kardoss Géza kérelmét.

Debreczen város színházi bizottsága csütörtökön délután Csóka Sámuel polgármester-helyettes elnökele alatt ülést tartott, amelyen tárgyalta Kardoss Géza színházigazgató beadványát, amelyben a jövő szezonnra támogatást kér.

Csűrös Ferenc dr. kultúr-tanácsnok ismertette a színház rossz helyzetét a Heltai-rezsim alatt volt kedvező viszonyokkal szemben s rámutatott arra, hogy a helyzet még inkább rosszabbodott s ez indokolja meg az igazgató kérését.

Balogh Sándor dr. olvasta föl ezután az igazgató beadványát. Rámutat ebben, hogy olyan áldozatokat hozott, melyeket töle jogszerűen kívánni nem lehet s amelyeket anyagi tönkrejutás veszedelme nélkül tovább meg nem hozhat. A súlyos körülmények ma is fenforognak, a dologi, személyi kiadások emelkedtek. Kéri, hogy a tavalyi felémelt helyáratokat fenntarthassa, csupán a páholyok árát emelhesse 20 koronával. Adjon a város a színházhoz szállíva 150 öl hasábfát. A villamos áramot adja ingyen, vagy 50% kedvezménytel. A vigalmi adók alól mentse föl, vagy szállítsa le a jövő évéig 50%-ára. A városi személyzetet, négy alkalmazottat vegye át a város. Járjon közben a miniszternél a rendőri és tűzoltói magas díjak leszállítása érdekében. Míg a társulatnak rendez nyári állomása nincsen, adjon a város készpénz szubvenciót. Végül tekintettel arra, hogy a díszletekre és beruházásokra igen nagy összegeket költött, amelyeket jelenlegi szerződési ideje alatt vissza nem kaphat, szerződését 6 évre hosszabbítsák meg.

Csűrös Ferenc dr. ismertette ezután Ary Lajos tb. főszámvéző jelentését, aki alapos és minden részletre kiterjedő pontos számitással tanulmányozta a kérdést és azt javasolta, hogy 150 öl fát, a világitást adja meg a város, a vigalmi adót 10%-ban állapítsa meg, amivel 520,000 korona kedvezményt ad, de a városi személyzetet ne vegye át a város s a készpénzbeli szubvenciót se adja meg. Irjon föl állami szubvencióért s a hatósági díjak leszállításáért. Bemutatta a költségvetést, amely szerint a kedvezmények betudásával színház szükséglete 4824000 korona, a fedezet 4279400 korona, a hiány tehát 541,000 korona lesz.

Az előadó ezeknek elfogadását javasolja azzal, hogy a vigalmi adó csak 5% legyen és hogy a szerződés meghosszabbításáról ezidőszert ne tárgyaljanak.

Márk Endre szintén ellenzi a szerződés meghosszabbítását. Helyesli a hatósági díjak leszállítását. Ajánlja, állítson az igazgató művészi erőket a porondra s akkor lesz jó társulata és lesz közönsége is. Helyáremeléseket

meg a bajnoki szezont. A Vasutasok a tavalyi 7:3 arányú vereségért is revánsot akarnak venni. A mérkőzés a vasutas pályán lesz.

veszedelmesnek tartja. A kedvezmények megadásának tárgyalását a jog- és pénzügyi bizottság hatáskörébe valónak tartja.

Markovics Elemér dr. rövid felszólalása után Zeinger Ede beszélt. Egyik oka a veszteségnek az volt, hogy a zsidóságot távol tartották a színházról.

Márk Endre: Ébredő Magyar munka.

Zeinger Ede: A zsidók természetesen nem mentek a színházba, mert az igazgatónak előre meg lett mondva, hogy így, meg úgy lesz. Másik ok, hogy nem voltak jó erők s a múlt szezonnban sok minden ellen lehetett kifogást tenni. Sok volt az operett, kevés a kulturdarab.

Kardoss Géza reflektált az egyes felszólalásokra. Rámutatott, hogy 130 estén adott irredenta és hazafias darabot. Arról nem lehet, hogy üres ház volt. Öt-hatszázeczer korona deficitel zárta le az évet s kilátás van újabb ráfizetésre. Kimutatja, hogy telt ház esetén 18000 korona a bevétele, amiből a felvonások után 14,000 koronája marad, amire a napi kiadása 12,640 korona.

Fráter Imre dr. az elmúlt szezonn hibáira és hiányaira mutat rá. Hibáztatja, hogy nem volt sem énekes, sem hősnője s olyan növel játszatott primadonna szerepeket, — aki igen csunya dologba keveredett. — Amikor Buday Ilonka fellépett, mindjárt volt közönség, ami azt bizonyítja, hogy ha művészek lépnek föl és a színészek nem a saját kedvtelésükre hancuroznak, mindjárt van közönség.

Kardoss Géza utalt arra, hogy akkor volt az első 200,000 koronás vesztesége, amikor karácsonykor nem kapott világitást. Rámutat a páholyárak és más helyek árai közti igazságtalan aránytalanságra s arra, hogy mennyi kedvezményt kell neki adnia tisztviselőknek, katonaságnak, egyesületeknek.

Magoss György dr. főügyész: Most nem arról van szó, hogy az igazgató többet, vagy kevesebbet veszítsen, hanem arról, hogy a színház válsága előtt állunk és segítenünk kell. Arról van szó, hogy nem az igazgató oka a veszteségeknek, hiszen csak egy tételben is 200,000 korona veszteségre mutatott rá.

Kardoss Géza: Nem üzletet akar csinálni, hanem művészetet produkálni. Azok a színészek, akik most jönnek hozzá, tavaly is le voltak szerződötve, de nem jöhettek. Azután meg a színészek nem nagyon törvénytisztelők e tekintetben. Aláírják a szerződést, fölveszik az előleget s végül nem jönnek. Sok bajt okozott a kétféle cenzura is.

Ary Lajos tb. főszámvéző a javaslata mellett szólalt föl s előadta, hogy a színház — a gyakorlat megmutatta — csak

65%-ra telik meg s ő mégis 70 százalékot vett. — Ez esetben 12,105 korona 20 fillér a színház napi bevétele, a különböző felvonások után; amire 12,460 korona a napi kiadás, a deficit tehát 540,000 korona.

Márk Endre, Magoss György dr., Kernhoffer József felszólalása után, a bizottság a főszámvéző javaslatát fogadta el s javasolja a közgyűlésnek, hogy irjon föl a kultuszminiszterhez az állami szubvenció megadása s a belügyminiszterhez a hatósági díjak leszállítása iránt.

Zeinger Ede tett még néhány megjegyzést a rendezésre és diszletezésre vonatkozóan.

Kardoss Géza ezekre reflektált, majd az iránta s a magyar színészet iránt tanúsított nagy jólelkűséget megköszönte s bejelentette, hogy idegen és magyar klasszikusokat fog előadni s ismertette, hogy az ifjúsági előadásokon milyen darabokat hoz színre.

— Nagyon szépen köszönöm — mondta végül — a jóindulatu támogatást. Nem szoktam ígéreteket tenni, de kijelentem, hogy ami erő van bennem, ami művészetet érzek magamban, azt mint beleöntöm jövő működéseembe és rajta leszünk, hogy a jóindulatot viszonzzuk.

SZÍNHÁZ

Érdekes színházi hírek. Radó Béla kerületi színházigazgató Hajduböszörményben szeptember 10-én kezdi meg előadásait. Mint a böszörményi lapból olvassuk: „A társulat titkára a napokban városunkba érkezik s 20 előadásra 20 személyes bérletet nyit s e célból személyesen keres fel egyes házakat. — Mariházy Miklós kaposvári színházigazgató titkára már tárgyal Nyíregyháza városával s szerződést akar kötni, hogy a Mariházy színház társulat játszhasson az őszi hónapokban Nyíregyházán. Ha e tárgyalások sikerre vezetnek, akkor a debreczeni színház társulat szempontjából Nyíregyháza, mint nyári állomás, természetesen nem jöhet tekintetbe. — Kálmán Mancsi, a kis szubrette, Zágony István és még többen az új tagok közül már megérkeztek.

Asta Nielsen főszereplésével a Hamlet, a dán királyfi szomorújátéka 8 felvonásban pénteken, szombaton és vasárnap kerül bemutatásra a Vígyszínház mozgóban. Az új évad legszenzációsabb képe ez, amelyet az országban legelőször a Vígyszínház mozgó mutat be. A budapesti Omnia is ezzel nyitja meg színházát szeptember 5-én. Meg kell jegyezni, hogy ez a Hamlet Asta Nielsennel nem tévesztendő össze egy itt már korábban lejátszott Hamlettel. Előadások 7 és 9 órakor. Jegyelővétel délelőtt 10 órától.

KITŰNŐ FÉRFI-INGEK FRANK EDÉNÉL

Az Uranus mozgó Szentiván éji álom című gyönyörű filmalkotást mutatja be szombaton és vasárnap 6 felvonásban egy pompás vigjáték keretében. Előadások szombaton 7, 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel szombaton délelőtt 10 órától.

Szereem A—B—C-je. Leonce Perret világhírű regénye 5 felvonásban, amerikai Panthé film. Mae Murray, a leghíresebb amerikai színésznő a főszerepben, kiváló játékaival önönmagát mulja felül. — Bemutatja az Apolló.

Saját készítésű
CIPŐK
 tiszta szinanyagból

a legolcsóbban beszerezhető készen vagy mérték után!

GRÜNVALD CIPŐÜZEM,
 Kossuth-utca 8., Sas-utca 4. sz. (Kölcsönössegélyző-palota.)
 Minden nálam vásárolt cipőt, ha idő előtt elszakad, úgy teljesen ingyen javítom.

Tiszántuli Pénzváltó Bank
 árubizományi és általános ügyintézés
Reinbold, Szilágyi és Társai
 Debreczen, Csapó-utca 19. sz.
 oo Telefonszám 566. oo

Vásárol mindenféle gabonaneműeket és gazdasági terményeket kis és waggontételekben a legmagasabb napi árak mellett.

Átvesz továbbá jó minőségű juhgomolyát minden mennyiségben a legjobb áron uradalmaktól és kisebb termelőktől is. ooooo

Eladó földbirtok
 110 holdas homokbirtok vasut mentén, közel a városhoz, 3 szobás urilakás 2 hold szőlővel azonnali átvételre eladó. oooooooooo

Dezső László irodája,
 Maróthy György-utca 19. szám.

Makkoltatásra
 árverés tartatik az Erdőgazdaság (Piac-utca 9.) hivatalos helyiségében f. hó 26-án d. e. 10 órakor.

Makkoltatás az erdőfelújítással kapcsolatban tervezetik, tehát addig tart, míg az egészséges makk tömeges hullása be nem áll. A sertések makkoltatását előbbiek miatt az állami erdőhivatal ellenőrzi és irányítja.

Makkoltatás engedélyeztetik: Nagyerdő belső részein 200 drb sertésre. Nagycsere északi részein 200 drb sertésre. Savóskuti tölgyesekben 100 drb sertésre. Külső és belső guthi részen 200 drb sertésre.

Ajánlat teendő sertésenként és naponkénti egységárral. Makkoltatás kezdete azonnal, beszüntetése a jó makkhullás kezdetével történik. Felvilágosítást nyújt a m. kir. állami erdőhivatal (Nagyerdő 12.) és Debreczen város Erdőgazdasága (Piac-utca 9.)

Erdőgazdaság.

Hivatkozunk az Egyetértés hirdetéseire.

Telefon: 81. szám. **„Intercontinentale“** Távirati cím: Intercont.

Szállítmányozási és közlekedési Részvénytárs. ezelőtt Hoffmann S. és V.

Debreceni iroda:
 Szent Anna-utca 13. sz. alatt, a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank helyiségében.

Foglalkozik: A nemzetközi kiviteli és behozatali forgalomban úgy vasuton, mint hajón teljesítendő áruszállítások lebonyolításával. ooooooooooooooooooooo

Az összes külföldi nagyobb gépcenton, valamint a határállomásokon fennálló telepei útján biztosítja a szállítmányoknak a határállomásokon való akadálytalan és közvetlen átmenetét. ooo

Közvetlen díjtételekről, kiviteli és behozatali engedélyekről és a legkedvezőbb szállítási módokról készsággel ad felvilágosítást és felhívásra konkrét ajánlattal szolgál. ooo

Rendszeres gyűjtőforgalmat tart fent a jelentékenyebb külföldi viszonylatokban. ooooooooooooooooooooooooooooo

Elvállalja külföldi rendeltetésű kocsirakomány élelmiszereknek és borküldeményeknek kíséret mellett, külön vonatokkal való gyors továbbítását. oooooooooo oooooooooo

A Hajdumegyei Vasöntöde és Gépgyár
műszaki üzlete
 dusan felszerelt raktárát megnyitotta a
Hunyadi-utca 17. sz. alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket díja hétköznapokon 10 szög 15 korona, minden további szög 1 kor. 60 Ft-ér. Vasárnap 10 szög 20 korona, minden további szög 2 kor. Vasárnapon betűk a szavak kétszeresen lesznek felszámítva. Vidékre hirtetést díj postabélyegekből is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefonszám: 4.

ÁLLÁST KERESŐK
 valamint akiknek alkalmazottra van szükségük, és házvevők, vagy akik oooooooooooooo házukat el akarják adni, eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az

„EGYETÉRTÉS“
 hirdetési rovatát, mert ott mindent megtalálnak, amire szükségük van.

Ajánlat
Zongora,
 pianinó, cimbalom és mindenféle hangszerek kaphatók Schmidt hangszerraktárában. 3430

Jobb hegedűt
 díjmentesen kijátsszok. Cím a kiadóhivatalban. 3301

Pilisszerőzést,
 guvrérozásharangszoknyákból is készít Farkas Bella, Arany János utca 20. 3429

PANETH
 orth. kóser **SZALÁMI**
 és füstölt husok gyári lerakata **megnyilt**
 Plac-u. 19. alatt. Ezeelőtt Schneck-bodega.

Csuz és köszvény
 ellen legjobb a híres Király balzsam. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszer-tárában, a színház mellett. 3185

Kereslet
Házvezetőnőknek
 idősebb, tisztességes magános nő vagy özvegy iparosné kerestetik. — Beresényi-utca 24. sz., déli 12—2-ig. 3324

Aranyat,
 ezüstöt, brilliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-u. 2. sz. I. emelet. 3433

Veszek
 fehérneműeket, selymeket, paplanokat, garnitúrákat, szőnyeget, butort. Kaiser, Plac-u. 7. sz. 3092

Megjutalmazom
 azon egyént, ki engem egy külön bejárattal bu. torozott szobához juttat lehetőleg a Piac közelében. Levelet vagy címet „Üzlettulajdonos“ jellegre a kiadóba kérek. 3342

Férfidívat
 szakmából fiatal segédet felveszek. Cím a kiadóhivatalban. 3428

Csinosan
 butorozott szobát keres szolid uriember jó fizetés, esetleg természetbeni dotációk ellenében. Cím megtudható a kiadóban. 3431

Eladás
Fekvő gyermekkoesi
 — jó karban levő — eladó. Patai-utca 9. sz.

Állatorvos
 főiskolai könyvek és jegyzetek eladók. Cím a kiadóhivatalban. — 3418

Ház eladó.
 Nyil-utca 76. szám, mely Temelkoff uré, 150,000 koronáért megvehető elutazás miatt és beköltözhetni. Pataky Csapó-u. 19. 3420

Családi ház,
 rendezett udvarral, jutányos áron szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal, Möricz-utca 3. 3211

Eladó
 használatlan gázfűző, hordók, üvegek, ferslógok. Piac 16, II. em. 4. ajtó. 3432

Az Egyetértés szerkesztőségének és kiadóhivatalának a telefonszáma 4.

Tiszántuli Pénzváltó Bank
Reinbold, Szilágyi és Társai, Telefon: 566.
 Debreczen, Csapó-u. 19. sz.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával, bevált:

Mindenféle külföldi pénznemeket, arany- és ezüst érmekeket, idegen értékű csekketeket, utalványokat stb. a legmagasabb napi árfolyamon.

Értéktőzsdél megbízásokat vállal, külföldi átutalásokat teljesít a legelőnyösebb feltételek mellett. (Devizákat és külföldi kifizetéseket vesz és elad.)

Szappanosoknak szállít prima olvasztott faggyút, csontsirt a legolcsóbban.

Timároknak pedig folyékony és száradó tölgyfakivonatot (tannint), olvasztott faggyút, halzsirt, cserzőanyagokat stb.

Gép- és motorüzemek itt szereshetnek be legolcsóbban henger- és kenőolajokat, benzint, gépszirt, szijjakat stb.

Tűzfát (cser, tölgy és bükhasáb) vegontételekben szállít.

Terményeket (buzát, rozst, árpát, zabot, tengerit és hüvelyeseket) vásárol a legmagasabb napi áron.

Szerszámok.	Malom berendezések.	Pincészeti cikkek.
Finom műszerek.	Svájci selyemszita szövetek.	Forrasztó anyagok.
Klingerit	Gépszijak.	„ lámpák.
Tauril } tömitések	Kenderhevederek.	Mindennemű öntvények.
Asbest	Gép- és hengerolajok.	Gázgenerátorok.
Láncok.	Tovotte.	Kisebb mezőgazdasági gépek stb.
Malom alkatrészek.	Kocsikenőcs.	
„ eszközök.		